

Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století

Informační podklad ke sdělení Evropské
maloobchodní odvětví pro 21. století

Podklad k dokumentu Rady č. 8367/18
září 2018
zpracovala: Jana Francová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 5
- Stanovisko vlády ČR: 7
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století Zpracovala: Francová, J. Číslo: Podklad k dokumentu č. 8367/18 Datum: září 2018	Typ řady: interní První vydání řady: říjen 2004 Frekvence vydání řady: nepravidelná Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova: Maloobchod; regulace prodejní doby	Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století

KOM(2018) 219 v konečném znění, kód Rady 8367/18

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

26. 4. 2018

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 11. června 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 13. června 2018 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Maloobchod je po finančních službách druhým největším odvětvím služeb v EU. Jedná se o klíčové odvětví, v němž působí 3,6 milionu společností vytvářejících 4,5 % přidané hodnoty hospodářství EU a zajišťujících 8,6 % všech pracovních míst v EU. Maloobchod je rovněž nezbytný pro spotřebitele - domácnosti v EU utratí v maloobchodních obchodech až třetinu svého rozpočtu. Maloobchod je též významnou hnací silou inovací a produktivity. Díky svým interakcím s dalšími hospodářskými odvětvími může maloobchodní odvětví dosahující lepších výsledků mít pozitivní vedlejší účinky pro celé hospodářství. Méně omezení v maloobchodu znamená vyšší produktivitu ve výrobě. Účinnější maloobchodní odvětví může spotřebitelům nabídnout nižší ceny, což vede k vyšší poptávce a směřuje výrobce k inovativnějším výrobkům.

Ve strategii pro jednotný trh z roku 2015¹ se Komise zavázala, že bude řešit nadměrné omezování zřizování obchodů a denního provozu provozoven. Protože pravomoc k přijetí právní úpravy regulující maloobchod náleží primárně členským státům, Evropská komise se rozhodla „přispět k uvolnění potenciálu maloobchodního odvětví pro hospodářství EU určením osvědčených postupů.“² Členské státy by měly provést hodnocení stávající regulace maloobchodu a zajistit, aby veškerá aplikovaná opatření byla nediskriminační, řádně odůvodněná, přiměřená a efektivní.

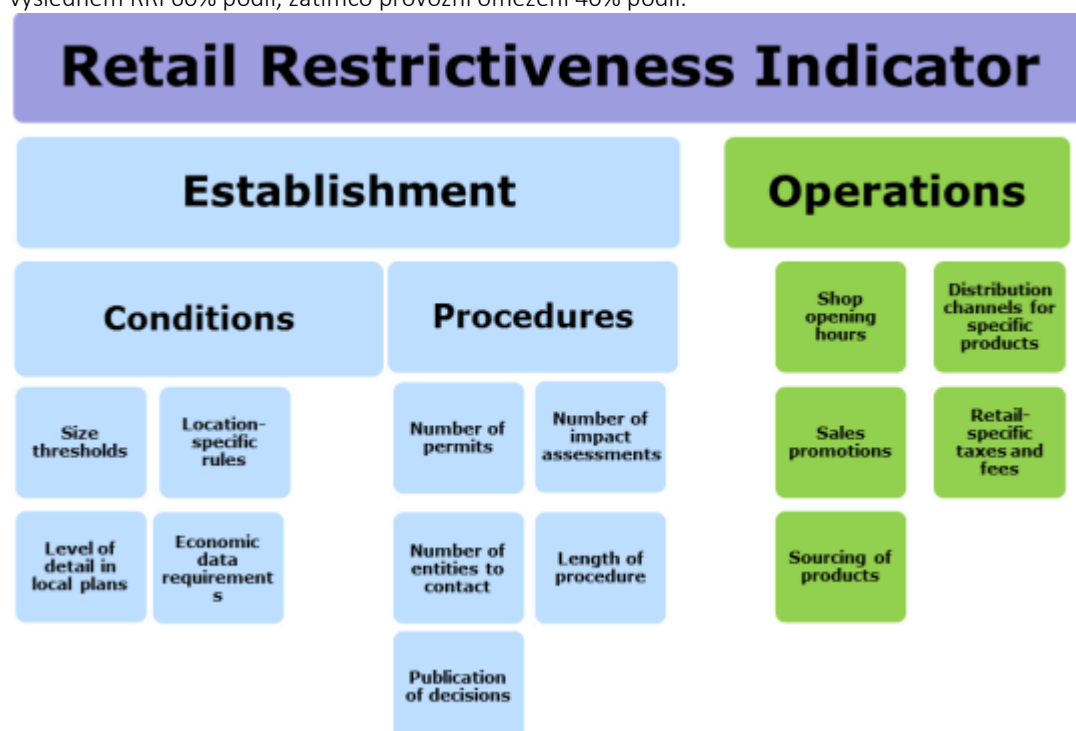
¹ SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Zlepšování jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky, COM (2015) 550 final. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/14007?locale=en>.

² Viz str. 4 sdělení.

V příloze³ sdělení je graficky znázorněn tzv. **ukazatel restriktivnosti regulace maloobchodu** (*Retail Restrictiveness Indicator*, „RRI“) jednotlivých členských států. Metodika jeho výpočtu je podrobněji popsána v pracovním dokumentu útvarů Komise.⁴ Česká republika byla ohodnocena hodnotou ve výši 1,17, čímž se mezi členskými státy EU umístila na 6. místě (nejméně restriktivní vůči maloobchodu je Estonsko s hodnotou RRI 0,84, nejvíce Lucembursko s hodnotou 3,34).

³ Dostupné zde: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/28681>.

⁴ Dostupné zde: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/28902>. Komponenty výpočtu RRI jsou graficky znázorněny níže uvedeným způsobem, přičemž celková hodnota omezení týkající zřizování prodejen mělo na výsledném RRI 60% podíl, zatímco provozní omezení 40% podíl.

Zdroj: Pracovní dokument útvarů Komise doprovázející Sdělení Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století, KOM(2018) 219 v konečném znění.

Zároveň se sdělením Komise zveřejnila **pokyny pro podporu revitalizace a modernizace malého maloobchodního odvětví**. Tyto pokyny mají poskytnout veřejným orgánům praktické návrhy, jak pomoci malým maloobchodníkům využít technologických změn a čelit budoucím výzvám. U každého řešení je uveden úspěšný praktický příklad z praxe.⁵

- **Obsah a dopad:**

V úvodu sdělení Komise popisuje stav v maloobchodním odvětví a vypočítává hlavní výzvy, jimž toto odvětví v současnosti čelí. Za jednu z největších výzev považuje rychlý nárůst elektronického obchodování. Zatímco v EU nakupovalo online 68 % uživatelů internetu (kteří tvoří 81 % populace), 80 % maloobchodníků ještě neprodává online. Vzhledem k tomu, že online spotřebitelé jsou zvyklí nakupovat kdykoliv, je zřejmé, že maloobchod s více distribučními kanály je a i v následujících letech bude základním trendem v této oblasti.

Omezení, jimž maloobchod čelí, rozdělila Komise do dvou okruhů – na omezení týkající se zřizování obchodů a na omezení ovlivňující každodenní provoz maloobchodů. Soustředí se přitom na omezení typická pro kamenné, tradiční provozovny spíše než na internetový maloobchod. Přestože důvodem řady omezení je ochrana veřejného zájmu, jejich kumulace vytváří nepřiměřené překážky pro vstup na trh a negativně ovlivňuje produktivitu odvětví. Ze všech dat,

⁵ Znění pokynů je dostupné pouze v angličtině - <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/28683?locale=cs>.

kteřá Komise shromáždila, jednoznačně vyplývá, že odstraňování překážek má pozitivní účinky na fungování trhu, čímž dochází ke zvýšení produktivity odvětví, což je ku prospěchu spotřebitelů.

U obou kategorií omezení maloobchodu přichází Komise s doporučeními, jež by měly členské státy realizovat, aby dosáhly zvýšení konkurenceschopnosti maloobchodu.

Usnadňování zřizování maloobchodních provozoven má napomoci například:

- Důsledná realizace zákazu testu ekonomické potřeby – test byl zakázán judikaturou Soudního dvora EU i směrnicí o službách, nicméně v praxi v některých členských státech přetrvává.
- Omezení zřizování maloobchodních provozoven vycházející z územního plánování, jímž jsou realizovány cíle veřejné politiky, musí být přiměřené a opodstatněné jen naléhavými důvody veřejného zájmu.
- Pokud jsou v členském státě stanoveny limity pro velikost maloobchodní prodejny, musí být tyto limity aplikovány přiměřeně. Orgány veřejné správy musí důsledně zvážit dopad těchto limitů na strukturu trhu.
- Zjednodušení a zkrácení postupů pro usazení v jiném členském státě s co nejmenším množstvím požadovaných povolení, o něž by mělo být možné požádat na jednom kontaktním místě a pokud možno online. S tím souvisí i to, že by veškeré informace o postupu zřízení provozovny měly být dostupné na internetu, rozhodování orgánů veřejné správy by mělo být transparentní a jejich rozhodnutí rovněž veřejně dostupná.

Odstraňování provozních omezení zahrnuje právní regulaci denního provozu maloobchodních provozoven. Důvodem provozních omezení je zájem na ochraně určité kategorie osob (zaměstnanců, spotřebitelů, místních obyvatel) či veřejného zdraví a životního prostředí. Naprostá většina těchto omezení se vztahuje pouze na kamenné prodejny (omezení otevírací doby, stanovení velikosti prodejní plochy), čímž se prohlubuje jejich konkurenční nevýhoda oproti internetovým prodejcům.

Komise proto členským státům doporučuje přijetí např. následujících opatření:

- S cílem zajištění rovných podmínek v maloobchodu by orgány veřejné správy měly malým maloobchodníkům usnadnit přijetí digitálních technologií. K prohlubování rozdílů mezi kamennými provozovnami a elektronickým obchodováním přispívá kromě omezení prodejní doby i striktní stanovení období, v nichž mohou obchodníci vyprodávat sezónní zboží s výraznými slevami či za podnákladové ceny. Spotřebitelé mohou využít slev poskytovaných internetovými obchody ze států s flexibilnější úpravou, a to na úkor kamenných obchodů. Rovněž daně a poplatky odvíjející se od velikosti prodejní plochy se týkají pouze kamenných provozoven.
- Maloobchod by měl mít možnost plně využívat výhod vnitřního trhu, zejména možnosti přeshraničního získávání výrobků v rámci dodavatelských řetězců bez jakýchkoliv regulačních překážek.
- Dodavatelé, zejména ti nadnárodní, by cestou nejrůznějších územních omezení dodávek neměli bránit maloobchodníkům ve volbě vnitrostátního subjektu, od něhož budou brát své zboží.

- Právní úpravy zaměřené na ochranu „zranitelnější“ či „slabší“ smluvní strany (například zákaz nekalých obchodních praktik mezi podniky v potravinovém řetězci) by neměly bránit dodavatelům a maloobchodníkům v uzavírání smluvních ujednání vedoucích ke vzájemně prospěšné spolupráci.

Kromě odstraňování výše uvedených omezení by se členské státy měly zaměřit na **snižování administrativní zátěže a s ní spojených nákladů**. Náklady na dodržování právních předpisů činí podle výpočtů Komise mezi 0,4 a 6 % ročního obrátu maloobchodníků. Výpočet či alespoň odhad předpokládaných administrativních nákladů, zejména pro mikropodniky, by měl tvořit nedílnou součást každého posouzení dopadů navrhovaných právních úprav.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda obecně podporuje všechny aktivity směřující ke zlepšení právního prostředí pro maloobchodníky. Ve své rámcové pozici ke sdělení stručně popsala své nedávné iniciativy v této oblasti.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení připravilo v rámci Evropské komise Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky.

V Evropském parlamentu se sdělení nachází v přípravné fázi, odpovědným výborem byl stanoven Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele, zpravodaj dosud nebyl stanoven.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 26. 9. 2018 a usnesením č. 144 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století;
2. **podporuje** stanovisko vlády ČR k tomuto dokumentu ze dne 11. 6. 2018.